

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Laissa on säilytettävä maininta taiteen perusopetuksen olevan ”ensisijaisesti lapsille ja nuorille” kohdistuvasta koulutuksesta. Uudistuksen tulee turvata, ei heikentää lasten oikeutta ja mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen. Jos uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti, tarkoittaa aikuisten tuntien lisääminen väistämättä lasten ja nuorten tuntien opetustuntien vähenemistä. Lasten ja nuorten ensisijaisuus ei sulje pois aikuisten mahdollisuutta osallistua opetukseen oppilaitoksen tarjonnan mukaisesti.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

On syytä ottaa huomioon, että esitetyn yhden 50 op:n laajuinen malli vaatii oppilaalta pitkää sitoutumista. On selvää, että erityisesti kaikki lapset- ja nuoret eivät siihen elämän mukanaan tuomien vaiheiden johdosta pysty. On valitettavaa, jos sitoutuneesti tehdyistä opinnoista ei voi saada todistusta kuin 50 opintopisteen kokonaisuuden osalta.

Uudistuksessa tulisi säilyttää mahdollisuus jakaa opinnot kahteen erilliseen osaan, joista molemmista voi saada todistuksen. Tämä helpottaa opiskelijoiden sitoutumista ja mahdollistaa pedagogisesti laadukkaan opetuksen jatkumisen myös niissä oppilaitoksissa, joissa esitettyä laajaa 50 opintopisteen kokonaisuutta ei ole resursseja toteuttaa. Tämä on tärkeää, jotta uudistuksen yksi

keskeinen tarkoitus, saavutettavuus, voisi toteutua ja taiteen perusopetus voisi siirtymäkauden jälkeenkin jatkua ympäri Suomen.

Opetuksen laajuuden lisääminen ei itsestään selvästi paranna opetuksen vaikuttavuutta. Tärkeämpää on säilyttää pedagogisesti korkea opetuksen taso ja vahvistaa eri taiteen alojen erityispiirteiden huomioon ottamista.

Opintojen laajentaminen ei myöskään saa nostaa merkittävästi taiteen perusopetusta koskevien opintojen kustannuksia, jotta voidaan säilyttää opintojen saavutettavuus erityisesti mahdollisimman suurelle joukolle opetuksen pariin hakeutuvia. Jos taiteen perusopetusta järjestävien tahojen määrä kohonneiden kustannuksien tai muiden uudistukseen liittyvien seikkojen takia vähentyisi, uudistuksen tarkoitukset kääntyisivät itseään vastaan.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

On positiivista, että luvan myöntämisen edellytyksenä on oltava luvan hakijan ammatilliset ja taloudelliset edellytykset opetuksen asianmukaiseen järjestämiseen.

Teme yhtyy SMOL ry:n lausunnossaan toteamaan. Taiteen perusopetukseen kuuluva tanssinopetuskin, jonka opettajia Teme edustaa, on matalapalkkainen ala. Opetuksen laatu kuitenkin alkaa siitä, että alan ammattilaisille tarjotaan riittävän hyvät työolot ja alan työehtosopimuksia noudatetaan.

Kuten SMOL ry totesi, kuntien rooli opetuksenjärjestäjien valvonnassa on merkittävä. Kunnan rahoituksen perusteena tulee olla luvan haltijan ammatilliset perusteet. Työehtosopimusten noudattamista tulee voida tarkastella ja edellyttää.

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

On tärkeää, että ajantasaiset tiedot järjestämisluvan saaneista koulutuksen järjestäjistä voi jatkossakin tarkistaa Opetushallinnon Oiva-rekisteristä nopeasti ja helposti.

Teme yhtyy OAJ:n ja SMOL ry:n kantaan. Taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saaneen tahon tulee noudattaa työlainsäädäntöä ja alan työehtosopimuksia, oppilaitoksella tulee olla vakituista, kelpoista opetushenkilöstöä ja oppilaitoksen taloudelliset edellytykset toiminnan järjestämiseen ovat muutoinkin kunnossa. Tarkastelulla tulee edellyttää asianmukaisia työoloja kokonaisuudessaan.

Kun oppilaitos saa yhteiskunnan tarjoamaa tukea, sen tulee noudattaa alan työehtosopimuksia. Järjestämisluvat tulee siis tarkastella uudelleen ja sitoa sopimusyhteiskunnan säännösten mukaan toimiseen.

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Aluehallintovirastojen muutosesitystä kannatetaan. Lisäksi järjestämislupa on voitava peruuttaa myös tilanteissa, joissa toiminnan järjestäjän toiminnassa toimitaan olennaisesti vastoin mitä tahansa lainsäädäntöä, kuten yhdistys-, tietosuoja- tai työlainsäädäntöä, ei ainoastaan taiteen perusopetusta koskevaa. Myös työehtosopimusten noudattamista on edellytettävä.

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Pykälän 2 momentti ("Taiteen perusopetuksen ohella voidaan järjestää myös muuta taiteen ja kulttuurin opetusta sekä muuta taide- ja kulttuuritoimintaa.") voidaan nähdä tarpeettoman rajoittavana. Moni tanssikoulu kamppailee vaikean taloustilanteen kanssa ja ei ole järkevää rajoittaa muuten lain mukaisesti velvoitteensa hoitavan taiteen perusopetuksen järjestäjän mahdollista muuta toimintaa.

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Yhteistyö tulee kirjata mahdollisuutena, mutta ei velvoitteena, kuten Aluehallintovirastot ovat ehdottaneet.

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Teme yhtyy OAJ:n ja SMOL:n kantaan: rahoitusmallin muutokset eivät saa vaikuttaa olemassa olevien oppilaitosten mahdollisuuteen toimia työnantajana. Myös tämä puoltasi järjestämislupien uudelleen hakemista.

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Koulutuksen järjestäjällä tulee olla koulutuksen järjestämistapa huomioon ottaen riittävä määrä opettajanvirkoja tai työsopimussuhteisia opettajia. Tarjottujen työehtojen tulee noudattaa alan työehtosopimuksia.

Ehdotetun uudistuksen vaikutus alan työllisyyteen on tutkimatta. Jo nyt alalla esiintyy merkittävässä määrin työttömyyttä ja vain osa- ja määräaikaista työsuhdetta.

Opettajien kelpoisuusehtojen säilyttäminen nykyisenlaisena on ainoa keino pitää taiteen perusopetuksen laatua yllä.

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Järjestämislupien ja rahoituksen edellytyksissä on huomioitava alan työehtosopimusten noudattaminen. Oppilasmaksujen tulee olla yksiselitteisesti sellaisella tasolla, että opettajien työehdot toteutuvat.

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Ehdotettu uudistuva rahoitusmalli on kannatettava, mutta kuten työryhmän ehdotuksessa on todettu (s. 31), taiteen perusopetuksen uudistukselle asetettuja tavoitteita on vaikea saavuttaa ilman lisärahoitusta.

Työryhmä on ehdottanut taiteen perusopetukselle 10 miljoonan euron määrärahalisäystä, jotta uudistukselle asetetut tavoitteet saavutetaan.

Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme ry:n mukaan uudistusta ei tule toteuttaa ilman riittävän lisärahoituksen takaamista.

Teme pitää kannatettavana vanhanaikaisen jaottelun poistamista musiikin ja muiden taiteenalojen välillä.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Nykyinen taiteen perusopetuksen pätevyysvaatimus on jaettu kahteen eri pykälään, joissa on määritelty erikseen laajaa oppimäärää opettavan opettajan kelpoisuus.

Nykyistä laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta on kelpoinen antamaan vain henkilö, jolla on soveltuva alan ylempi korkeakoulututkinto tai soveltuva korkeakoulututkinto tai asianomaisen taiteenalan vähintään opistoasteinen opettajantutkinto. Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta on kelpoinen antamaan myös henkilö, jolla on asetuksessa säädetty asianomaisen taiteenalan opettajan kelpoisuus, tai henkilö, jolla on asianomaiselle taiteen alalle soveltuva muu koulutus tai alalla työskentelyn kautta hankittu riittäväksi katsottu pätevyys.

Muutosehdotuksessa tästä jaottelusta ollaan luopumassa, kuten uudistuksessa ollaan muutenkin luopumassa kahdesta eri laajuisesta taiteen perusopetuksen opetuspolusta. Ehdotuksessa taiteen perusopetuksen oppimäärän mukaista opetusta olisi kelpoinen antamaan kaikissa tilanteissa henkilö, jolla on asianomaisella taiteenalalla saavutettu taiteellinen tai muu ammatillinen ansioituneisuus.

Ehdotetut kelpoisuusvaatimukset ovat toisiinsa nähden yhdenvertaisessa asemassa, eikä korkeakoulututkinnon tai pedagogisen pätevyyden opiskellut ole etusijalla suhteessa esimerkiksi muuten ammatillisesti ansioituneeseen henkilöön.

Teme toteaa, että pätevyysvaatimusten uudistuksessa on lähdetty väärään suuntaan, kun jatkossa kaikki taiteen perusopetus vastaa laajuudeltaan nykyistä laajaa oppimäärää, mutta taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus ei vastaisi nykyistä laajan oppimäärän mukaista kelpoisuutta.

Taiteen perusopetuksen antaminen edellyttää vahvaa pedagogista osaamista. Opetuksen pedagogista laatua ei tule vaarantaa lainsäädännöllä. On myös oppilaiden yhdenmukaisen oppijuuden kannalta ongelmallista, että kaikkea taiteen perusopetusta voidaan jatkossa antaa erittäin vaihtelevilla pätevyyksillä.

Teme ehdottaa esityksen 20 §:n 1 momentin 5 kohtaa poistettavaksi, jotta taiteen perusopetuksen laatu taataan jatkossakin ja oppilaiden yhdenmukainen asema oppijoina taataan.

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

Yleinen kommentti. Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme ry huomauttaa, että esityksen valmistelussa ei ole riittävällä tavalla kuultu alan opettajien ääntä. Valmistelleeseen työryhmään ei

kuulunut yhtään jäsentä alan työntekijöitä edustavista järjestöistä. On tärkeää, että jatkovalmistelussa alan opettajien ääni kuuluu aiempaa vahvemmin.

Kiiski Jussi
Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme ry